

SUOMEN AKATEMIAN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA

AKATEMIAN STRATEGIAN TOIMENPIDEOHJELMA VUOSILLE 2011 – 2014

Suomen Akatemian hallitus 22.9.2009

Sisältö

1 Suomen Akatemian strategia ja sen toimeenpano	2
2 Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella 2011 - 2014	2
3 Toiminnan strategiset suuntaviivat.....	3
3.1 Tutkimuksen laadun vahvistaminen	3
3.2 Tutkijanuran kehittäminen	4
3.3 Tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistaminen	5
3.4 Strategisten kumppanuuksien vahvistaminen.....	5
4 Toiminnallinen tuloksellisuus ja laadunhallinta	6
4.1 Peruslaskelman kehyksellä saavutettava tuloksellisuus	6
4.2 Johtaminen ja laadunhallinta	6
5 Akatemian hallintoviraston infrastruktuurin sekä henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	7
6 Kehittämissuunnitelma ja toiminnalliset linjaukset suunnittelukaudella.....	8
6.1 Tutkimushankerahoitus	8
6.1.1 Tutkimuslähtöinen hankerahoitus	8
6.1.2 Tutkimusohjelmat	9
6.1.3 Huippuyksiköt	10
6.2 Tutkijoiden rahoitus	11
6.3 Tutkimusympäristöt	11
6.3.1 Tutkimusinfrastruktuurit.....	11
6.3.2 Tutkijakoulut	12
6.3.3 FidiPro	12
Liitteet	

1 Suomen Akatemian strategia ja sen toimeenpano

Suomen Akatemian hallitus hyväksyi Akatemian vuoteen 2015 ulottuvan strategian lokakuussa 2006. Strategiansa mukaisesti Suomen Akatemian tavoitteena on vahvistaa rooliaan tieteellisen tutkimuksen tärkeimpänä rahoittajana ja Suomen tiedepolitiikan merkittävänä toimijana. Kriittisiä menestystekijöitä ovat kyky tunnistaa lupaavimmat ja korkeatasoisimmat tutkijat sekä tutkimushankkeet, kyky parantaa tutkimuksen laatua sekä innovaatiopotentiaalin ja tulosten hyödyntämistä sekä erityisesti kyky luoda uusia edellytyksiä tutkimuksen ja tutkijoiden kansainvälistymiselle.

Tämän vuosille 2011 – 2014 laaditun Akatemian strategian toimenpideohjelman tehtävänä on Akatemian strategian tavoitteiden täsmentäminen ja konkretisoiminen sekä tavoitteista johdettavien suunnittelukauden toimenpiteiden määrittäminen. Toimenpideohjelma sisältää myös Akatemian strategiaa täsmentävien osastrategioiden suunnittelukauden linjaukset. Suomen Akatemiassa ovat voimassa seuraavat osastrategiat:

Suomen Akatemian tutkimusohjelmastrategia

Suomen Akatemian kansainvälisen toiminnan strategia vuosille 2007 - 2015

Suomen Akatemian sidosryhmästrategia

Huippuyksikköstrategia

Viestintästrategia

Henkilöstöstrategia

2 Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella 2011 - 2014

Tutkimustyö, uuden tiedon etsiminen ja sivistyksen perustan monipuolinen rakentaminen ovat välttämätön osa suomalaista yhteiskuntaa. Korkeatasoinen tutkimus, koulutus, tiedepohjainen osaaminen ja innovaatiotoiminta ymmärretään Suomessa olevan perusta kansalaisten hyvinvoinnin kehittymiselle, kilpailukyvyyn parantumiselle sekä kulttuurin ja sivistyksen vahvistumiselle ympäristön ja talouden kannalta sekä sosiaalisesti kestäväällä tavalla.

Tutkimustiedolla ja sen käytettävyydellä on kasvava rooli myös maailmanlaajuisten ongelmien ratkaisemisessa. Ilmastonmuutos, terveys- ja turvallisuushaavat, energiakysymykset, väestörakenteen muutokset, siirtolaisuus ja talouskriisi vaativat sekä tutkijoiden että muiden toimijoiden tiivistä yhteistyötä.

Tieteellisen tutkimuksen kansainvälistä toimintaympäristöä muuttavat lisääntyvä yhteistyö erityisesti kehittyvien ja runsaasti tutkimuspotentiaalia omaavien maiden kuten Intian, Kiinan, Brasilian ja Venäjän kanssa sekä Eurooppalaisen tutkimusalueen rakentaminen ja erityisesti siihen liittyvä yhteinen ohjelmasuunnittelu (Joint Programming). Suomi ylläpitää ja kehittää edelleen vakiintuneita yhteistyösuhteita Yhdysvaltojen ja Venäjän kanssa. Tässä toimintaympäristön muutoksessa suomalainen tutkimus joutuu kilpailemaan säilyttääkseen asemansa uuden tutkimustiedon tuottajana ja hyödyntäjänä.

Muutos tarjoaa kuitenkin samalla haasteen ja mahdollisuuden kehittää koulutusta, tutkimusta ja innovaatiotoimintaa entistä systemaattisemmin toimivaksi kokonaisuudeksi.

Suomen Akatemialla on keskeinen rooli luotaessa edellytyksiä tieteen monimuotoisuuden ja tason nostamiseksi. Tiede- ja tutkimuspoliittista suuntaa Akatemian toiminnalle antavat Suomen hallitusohjelma, hallituksen strategia-asiakirja, valtioneuvoston koulutuksen ja yliopistoissa harjoitettavan tutkimuksen kehittämissuunnitelma, valtioneuvoston periaatepäätös julkisen tutkimusjärjestelmän rakenteellisesta kehittämisestä, tutkimus- ja innovaationeuvoston linjaukset sekä Akatemian oma strategia ja siihen kuuluvat osastrategiat. Myös jo toteutusvaiheessa oleva yliopistolaitoksen uudistaminen, korkeakoulujen rakenteellinen kehittäminen, kansallinen innovaatiostrategia, sektoritutkimuksen uudistaminen, kansallinen infrastruktuuripolitiikka, tutkijanuran kehittäminen sekä strategisen huippuosaamisen keskittymät edellyttävät Akatemialta joustavuutta, uudistuvuutta ja monipuolista tiedepoliittista näkemystä.

Suomen Akatemialle kohdennettavien tutkimusmäärärahojen kasvattaminen valtiontaloudessa on kansallisesti tärkeä tulevaisuuden menestystekijä, jonka avulla vahvistetaan suomalaisen tutkijakunnan kansainvälistä asemaa, turvataan korkeatasoisen tutkimustyön edellytykset sekä tätä kautta edistetään mahdollisuuksia vastata myös globaaleihin toimintaympäristön haasteisiin.

3 Toiminnan strategiset suuntaviivat

3.1 Tutkimuksen laadun vahvistaminen

Suomen Akatemian tavoitteena on edistää

- kansainvälisesti korkeatasoista ja eettisesti kestävää tieteellistä tutkimusta,
- tutkimuksen uusiutumista,
- uusia monitieteisiä ja tieteidenvälisiä tutkimusaiheita ja lähestymistapoja etsivää tieteellistä tutkimusta,
- tieteeseen pohjautuvan osaamis pohjan vahvistamista yhteiskunnassa,
- tieteellisten läpimurtojen syntymistä sekä
- tutkimusten tulosten hyödynnettävyyttä.

Tutkimuksen laadun vahvistamiseksi

Suomen Akatemia turvaa pitkäkestoisella määräaikaisella tutkimusrahoituksella tutkijoiden kilpailukykyiset työskentelyedellytykset

- rahoittamalla kansainvälisesti korkeatasoista, innovatiivista ja uusiutumiskykyistä tieteellistä tutkimusta, jonka taso ja laatu todetaan pääsääntöisesti kansainvälisen vertaisarvioinnin avulla tai muutoin kunkin rahoitusmuodon tiedepoliittisia tavoitteita parhaiten tukevalla tavalla,
- tukemalla kaikissa rahoitusmuodoissa uusia tieteellisiä avauksia ja - läpimurtoja sekä innovaatioiden syntymistä,
- suuntaamalla rahoitusta myös tutkimushankkeisiin, joiden toteutukseen liittyy riski,
- osallistamalla aktiivisesti kansallisen ja eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmisteluun ja toteutukseen,

- toimimalla aktiivisesti kansallisessa innovaatiojärjestelmässä korostaen tieteellisen tutkimuksen merkitystä suomalaisten tulevaisuudelle,
- jatkamalla kansallisen huippuyksikköohjelman ja tutkimusohjelmien rahoitusta sekä toteuttamalla niitä koskevia strategisia linjauksia,
- tukemalla tutkijoiden kansainvälistä yhteistyötä toimeenpanemalla Akatemian kansainvälistymisstrategian sekä osaltaan opetusministeriön korkeakoulujen kansainvälistymisstrategian linjaukset,
- rahoittamalla riittävän suuria hankekokonaisuuksia ja konsortioita sekä ulottamalla tutkimusrahoitus useampivuotiseksi aina kun se on mahdollista,
- varmistamalla, että tutkimus- ja tutkijalähtöisestä tutkimusrahoitusta koskevassa päätöksenteossa toteutuu korkeatasoinen tieteellinen arviointi, hakijoiden yhdenvertainen kohtelu sekä päätösten toteutumisen seuranta ja arviointi,
- kehittämällä toimikuntien yhteisiä ja eri tieteenalojen rajat ylittäviä arviointikäytäntöjä,
- varmistamalla monitieteisten tutkimusrahoitushakemusten korkeatasoinen tieteellinen arviointi käyttämällä hankearvioinnissa riittävän laaja-alaisia asiantuntijoita,
- hyödyntämällä hakemus-, tieteenala- ja tutkimusala-arvioinneista sekä ohjelma-arvioinneista ja tutkimushankkeiden loppuraporteista saatavaa tietoa kaikessa toiminnassa.

3.2 Tutkijanuran kehittäminen

Suomen Akatemian tavoitteena on

- lisätä tutkijanuran houkuttelevuutta,
- tukea yhteiskuntaa, sivistystä ja kulttuuria hyödyttävän sekä kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkijakunnan kehittymistä, uusiutumista ja monipuolistumista.

Tutkijanuran kehittämiseksi

Suomen Akatemia vaikuttaa toiminnallaan siihen, että suomalainen tutkijakunta on kansainvälisesti korkeatasoista ja volyymiltään riittävää tieteellisen tutkimuksen, opetuksen ja yhteiskunnallisesti merkittävien alojen tarpeita varten

- vaikuttamalla osaltaan siihen, että Suomessa on riittävä määrä hyvin resursoituja tutkijoita kaikilla tutkijanuran tasoilla,
- varmistamalla, että rahoitetuiksi tulevat kaikkein lupaavimmat ja lahjakkaimmat tutkijat,
- kiinnittämällä tutkijanuraa ja tutkijankoulutusta koskevissa päätöksissään huomiota tasa-arvokysymyksiin, nuorten tutkijoiden edistämiseen sekä korkeatasoisten, monipuolisten ja kansainvälisten tutkimusryhmien syntyyn ja ylläpitoon,
- vaikuttamalla osaltaan siihen, että tutkijakoulutus vastaa tohtoritarvetta,
- tukemalla tutkijoiden kansallista ja kansainvälistä liikkuvuutta sekä liikkuvuutta tutkimusmaailman ja elinkeinoelämän sekä muun yksityisen ja julkisen sektorin välillä,
- vaikuttamalla osaltaan tutkijoiden tieteellisellä uralla etenemiseen, tutkimusedellytysten parantamiseen sekä tarkoituksenmukaisen ja tasapainoisen tutkijarakenteen aikaansaamiseen,
- ottamalla tutkijalähtöisiä rahoituspäätöksiä tehdessään huomioon myös tutkijoiden toiminta alansa asiantuntijoina sekä tutkimustiedon julkaiseminen erilaisille yleisöille,
- edistämällä yliopistojen, tutkimuslaitosten sekä tutkimusryhmien ja tutkijoiden edellytyksiä luoda kansainvälisesti houkuttelevia tutkimusympäristöjä ja -verkostoja sekä menestyä kilpailussa kansainvälisestä tutkimusrahoituksesta.

3.3 Tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistaminen

Suomen Akatemian tavoitteena on edistää

- rahoittamansa tutkimuksen asemaa sekä
- tutkimuksen tulosten ja asiantuntemuksen hyväksikäyttöä julkisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämässä hyvinvoinnin, sivistyksen ja kulttuurin sekä yhteiskunnan kilpailukyvyn parantamiseksi.

Tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistamiseksi

Suomen Akatemia vahvistaa asemaansa vahvana ja arvostettuna tiedepoliittisena toimijana sekä edistää tutkimustiedon välittymistä ja tutkimustulosten hyödyntämistä

- osallistumalla aktiivisesti tiedepoliittiseen keskusteluun,
- lisäämällä tieteestä ja tutkimuksesta tiedottamista ajantasaisesti ja yleistajuisesti,
- kannustamalla tutkijoita tiedottamaan tutkimuksesta ja osallistumaan asiantuntijoina yhteiskunnallisiin ryhmiin,
- edistämällä osaltaan tiedekasvatusta tutkijanuran houkuttelevuuden kehittämiseksi ja tutkijanurakäsityksen monipuolistamiseksi,
- edistämällä osaltaan tieteellisten julkaisujen avointa saatavuutta,
- kannustamalla tutkijoita vuorovaikutukseen muun yhteiskunnan kanssa, mukaan lukien elinkeinoelämä, julkinen sektori, koulutusinstituutiot ja suuri yleisö,
- edistämällä osaltaan tutkimustulosten hyödyntämistä poliittisessa päätöksenteossa,
- kehittämällä joka kolmas vuosi tuotettavaa Tieteen tila ja taso -katsausta siten, että se mahdollistaa tieteenalojen laadun pitkäjänteisen seurannan
- hyödyntämällä yhteiskunnallisen vaikuttamisen kannalta keskeisiä tutkimusohjelmia viestinnässä ja sidosryhmäyhteistyössä.

3.4 Strategisten kumppanuuksien vahvistaminen

Suomen Akatemia pitää yllä tiiviitä keskusteluyhteyksiä tutkijakuntaan, yliopistoihin ja tutkimuslaitoksiin sekä muihin rahoittajiin. Lisäksi Akatemia kuulee tiedepoliittisessa toiminnassaan monia yhteiskunnallisia toimijoita, mm. päättäjiä, tutkimustiedon käyttäjiä ja elinkeinoelämää.

Strategiset kumppanuudet ovat Suomen Akatemian tärkeä keino tutkimuksen laadun vahvistamiseksi, tutkijanuran kehittämiseksi sekä tieteen aseman ja näkyvyyden vahvistamiseksi.

Strategisten kumppanuuksien vahvistamiseksi

Suomen Akatemia vahvistaa ja syventää yhteistyötään yliopistojen ja tutkimuslaitosten sekä valikoitujen maiden sekä kotimaisten ja kansainvälisten rahoittajaorganisaatioiden kanssa mm.

- edistämällä yhteistyössä uudessa asemassa olevien yliopistojen sekä tutkimuslaitosten kanssa tutkimusrahoituksen vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista,
- osallistumalla sektoritutkimuksen neuvottelukunnan toimintaan,
- edistämällä osaltaan SHOK -toimintaa tukemalla siihen liittyvää yliopistoissa ja tutkimuslaitoksissa tehtävää korkeatasoista tieteellistä tutkimusta,

- sitoutumalla valittujen kohdemaiden kanssa tehtävään yhteistyöhön,
- toimimalla aktiivisesti eurooppalaisen tutkimusalueen vahvistajana.

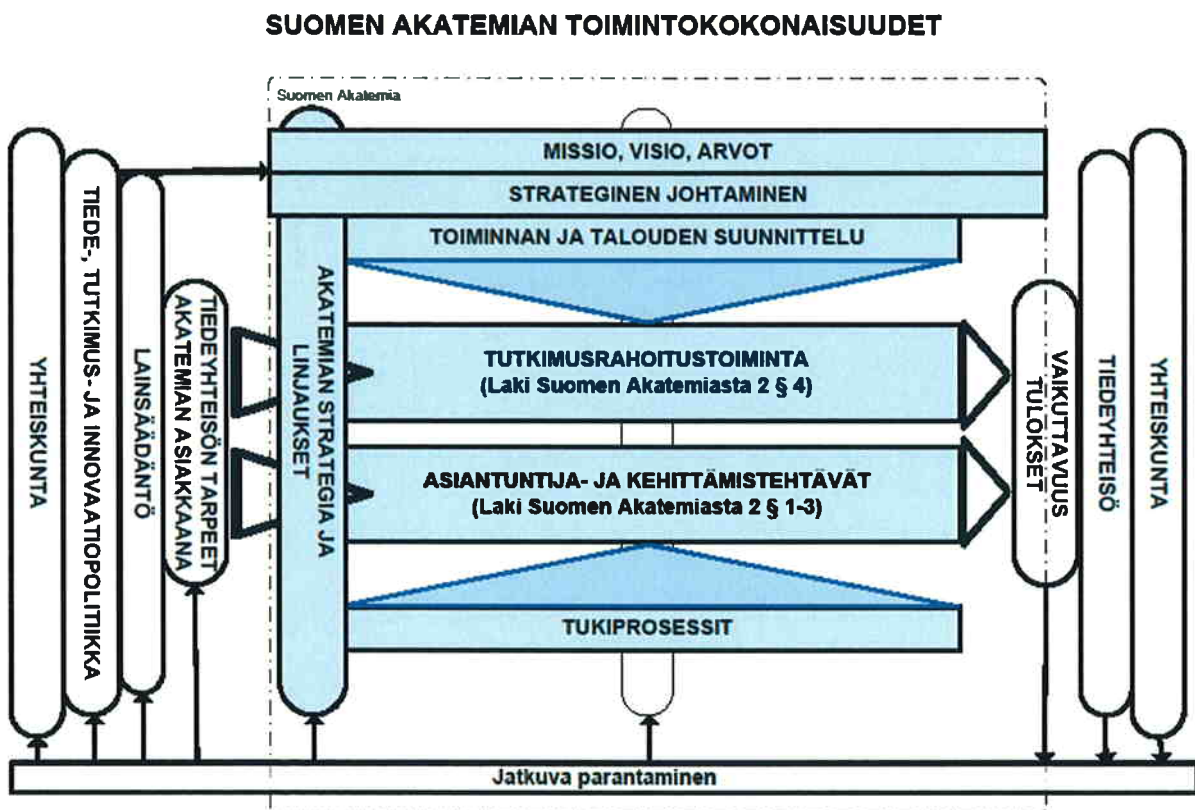
4 Toiminnallinen tuloksellisuus ja laadunhallinta

4.1 Peruslaskelman kehyksellä saavutettava tuloksellisuus

Opetusministeriön kehysten mukainen toimintasuunnitelmataulukko on esitetty liitteessä 1. Suomen Akatemian tuottama toiminnallinen tuloksellisuus, toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta sekä henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen on esitetty liitteessä 3.

4.2 Johtaminen ja laadunhallinta

Suomen Akatemiassa laadulla tarkoitetaan johtamisen sekä ydin- ja tukitoimintojen tarkoituksenmukaista toimivuutta, tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta. Johtaminen käsittää sekä strategisen että toiminnan ja talouden suunnittelun. Ydinprosesseja ovat tutkimuksen rahoitusprosessit sekä tiedepoliittiset ja kansainväliset asiantuntijatehtävät. Tukiprosessit ovat hallintoviraston palvelutoimintoja, joiden tarkoituksena on tukea ydinprosessien tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Seuraava kaavio havainnollistaa Akatemian toimintokokonaisuuksia:

5 Akatemian hallintoviraston infrastruktuurin sekä henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Akatemian henkilöstömäärää tulee vähentää tuottavuusohjelman tavoitteiden mukaisesti. Tämä vaarantaa Akatemian edellytykset toteuttaa menestyksellisesti toiminta-ajatustaan ja strategisia tavoitteitaan, kun samanaikaisesti tehtävien monipuolistuessa ja käydessä vaativammiksi Akatemian roolia tutkimus- ja innovaatiojärjestelmässä tulisi pikemminkin korostaa. Selvitäkseen suunnittelukauden erittäin haasteellisesta tilanteesta, Akatemian hallintoviraston rakenteita ja toimintatapoja kehitetään seuraavin toimenpitein:

- Akatemian johtamisjärjestelmän ja organisaatorakenteen arvioinnin toteuttaminen,
- toimintaprosessien virtaviivaistaminen osana laadunkehittämistyötä,
- tutkimusrahoitusmuotojen uudistaminen,
- tutkimusrahoituksen tietojärjestelmäkokonaisuuden (SARA) käyttöönoton jälkeisen toiminnan varmistaminen,
- talous- ja henkilöstöhallinnon kehittäminen valtion henkilöstö- ja taloushallinnon tietojärjestelmän (KIEKU) käyttöönoton myötä sekä
- toimitilaratkaisun toteuttaminen siten, että uudet toimitilat osaltaan edistävät laatua ja tehokkuutta kaikessa hallintoviraston toiminnassa.

Akatemia priorisoi tehtäviään ja varautuu myös sopeuttamaan toimintansa vähenevään henkilöstömäärään siten, että Akatemian toiminnan laatu ei kärsi.

Henkilöstön määrän vähetessä työhyvinvoinnin ja henkilöstön työssä jaksamisen turvaaminen on keskeinen prioriteetti. Muita kehittämiskohteita ovat henkilöstön osaaminen ja henkilöstösuunnittelu sekä esimiestyö ja johtaminen.

Osaamisen ja henkilöstösuunnittelun osalta tavoitteena on, että

- Akatemiassa on riittävästi oikeanlaista osaamista oikealla tavalla kohdennettuna,
- Akatemia on kilpailukykyinen ja työnantajakuvaltaan houkutteleva,
- Akatemian henkilöstöllä on aikaa ja mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen strategian ohjaamaan suuntaan, ja että
- Akatemiassa on mahdollisuus uralla etenemiseen.

Työhyvinvoinnin ja työssä jaksamisen osalta tavoitteena on, että

- Akatemian henkilöstö voi hyvin ja on motivoitunut työskentelemään yhteisten tavoitteiden mukaisesti,
- Akatemian ilmapiiri on innostava, avoin ja luottamukseen perustuva,
- Akatemian henkilöstö haluaa kantaa vastuuta hyvän työilmapiirin luomisesta ja omasta sekä työtovereiden jaksamisesta, ja että
- Akatemiassa toimitaan yhteisten pelisääntöjen mukaisesti.

Esimiestyön ja johtamisen osalta tavoitteena on, että

- Akatemian johtamisjärjestelmä ja esimiesvastuut ovat selkeät, millä varmistetaan johtamisen linjakuus, ennakoitavuus sekä luottamus,
- päätöksenteko on avointa, läpinäkyvää ja osallistavaa,
- esimiehillä on riittävästi aikaa esimiestyönsä hoitamiseen hyvin,
- esimiehillä on aktiivinen rooli alaistensa jaksamisesta huolehtimisessa,
- esimiesten ja työntekijöiden välillä palautetta annetaan ja vastaanotetaan molemmin puolin sekä systemaattisesti että vapaamuotoisesti; ongelmatilanteisiin puututaan varhaisessa vaiheessa, ja että
- esimiesten jaksamisesta huolehditaan.

Henkilöstöstrategian tavoitteiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti johtoryhmässä ja yhteistoiminnassa henkilöstön kanssa. Strategian toteutumisen arvioimisessa apuna ovat muun muassa joka toinen vuosi tehtävä työhyvinvointibarometrikysely, säännöllisesti tehtävä esimiestyön arviointi sekä henkilöstötilinpäätökseen tai muihin tarkoituksiin kerättävät henkilöstötiedot. Toteutumista arvioidaan vuosittain osaltaan myös yksiköiden tulosneuvotteluissa sekä yksilöiden osalta take-keskusteluissa.

Henkisten voimavarojen hallintaa kuvaavat indikaattorit on esitetty liitteessä 3.

6 Kehittämissuunnitelma ja toiminnalliset linjaukset suunnittelukaudella

Kehittämissuunnitelman mukaiset laskelmat on esitetty liitteen 2. kehittämissuunnitelmalaskelmassa.

6.1 Tutkimushankerahoitus

Tutkimushankerahoitus sisältää tutkimuslähtöisen hankerahoituksen, varttuneet tutkijat, virkatutkijan tutkimuskulut ja FidiPro -ohjelman.

Suomen Akatemian esitys

Suomen Akatemia esittää, että tutkimushankerahoitukseen varattua rahoitusta lisätään vuosittain siten, että taso vuonna 2014 on 282 miljoonaa euroa.

6.1.1 Tutkimuslähtöinen hankerahoitus

Tutkimuslähtöisellä hankerahoituksella (yleiset tutkimusmäärärahat) tuetaan vapaata, ennalta tiettyyn teemaan tai tutkimusalaan sitomatonta tieteellistä tutkimusta. Hankerahoitus on tärkeä keino edistää korkealaatuista tutkimusta, kansainvälisyyttä, tutkimuksen uusiutumista ja monimuotoisuutta sekä tieteidenvälisyyttä.

Suunnatulla tutkimusrahoituksella tuetaan temaattisesti, horisontaalisesti tai yhteistyön mukaan suunnattuja hankkeita, ml. kansainväliset yhteishankkeet, kehitystutkimus sekä toimikuntien strateginen rahoitus.

Toimikuntien strategisen tutkimusrahoituksen tavoitteita voivat olla esimerkiksi

- tieteenalan vahvistaminen, jolloin toimikunta haluaa tukea tunnistamansa erityistoimenpiteitä tarvitseman tieteenalan tutkimusta ja/tai tutkijankoulutusta;

- tieteen- ja tutkimusala-arvioinnin ns. jatkotoimenpide, jolla toimikunta haluaa edistää arvioitua tieteen- tai tutkimusalaa arvioinnin johtopäätösten ja suositusten pohjalta;
- tutkijoiden edistymisen turvaaminen, jolloin halutaan tukea joidenkin tieteenalojen erityishaasteita;
- ns. uusiin läpimurtoihin tähtäävän tutkimuksen (ns. riskitutkimus) tai monitieteistä/tieteidenvälistä lähestymistapaa käyttävän tutkimuksen tukeminen, jolloin toimikunta haluaa normaalin tutkimusrahoituksen lisäksi kohdentaa erityisrahoitusta tähän tarkoitukseen;
- tutkimuksen kansainvälistäminen, jolloin tuetaan esimerkiksi kansainvälistä liikkuvuutta;
- päättyneen tutkimusohjelman jatkotoimenpide, jolla toimikunta haluaa suunnata rahoitusta tutkimusohjelman päätyttyä ohjelmaan liittyvän tutkimuksen ja/tai tutkijankoulutuksen tunnistettuihin erityistarpeisiin ja jatkuvuuteen;
- toimikunnan alaan liittyvään EU:n tutkimuksen mukaisesti ERA-NET -ohjelmaverkostoihin;
- strategisen huippuosaamisen keskittymien (SHOK) tukeminen, jolloin toimikunta suuntaa rahoitusta toimikunnan alan strategisen huippuosaamisen keskittymiin liittyvään ja sen toimintaa tukevaan korkeatasoiseen tieteelliseen tutkimukseen ja/tai tutkijankoulutukseen;
- rahoituksen suuntaaminen toimikunnan tietyille tieteenalalle nopealla aikataululla erityisesti tilanteessa, jossa tutkimusohjelma ei olisi riittävän joustava.

6.1.2 Tutkimusohjelmat

Suunnittelukaudella Akatemia osoittaa ohjelmarahoitusta tieteellisesti hyvin perustelluille ja strategisille tutkimusohjelmille. Vuonna 2008 laaditussa tutkimusohjelmastrategiassa määritellään Akatemian tutkimusohjelmapolitiikan suuntaviivat.

Akatemia valitsee tutkimusohjelmien aiheet tieteen ajankohtaisiin vaatimuksiin, ennakointiin ja arviointeihin perustuen. Tutkimusohjelma vastaa tutkimuksen kehittämis- ja uudistamistarpeeseen ja tarpeeseen tuottaa uutta, tieteidenvälistä tietoa tieteellisesti tai yhteiskunnallisesti merkittäväksi koettuun kysymykseen tai ongelmaan. Tavoitteena on tällöin tieteellisen tutkimuksen ja osaamisen uudistaminen ja uuden tiedon tuottaminen koordinoitusti, eri tieteenalojen tutkijoiden, tutkimustiedon käyttäjien ja tutkimuksen rahoittajien välisenä yhteistyönä. Tavoitteena on korkea tieteellinen laatu ja pitkän aikavälin tieteellinen ja yhteiskunnallinen vaikuttavuus.

Suomen Akatemia osallistuu aktiivisesti ja aloitteellisesti eurooppalaisen tutkimusalueen rakentamiseen rahoittajaorganisaatioiden yhteistyön kehittämiseen ja yhteiseen ohjelmasuunnitteluun (Joint Programming) sekä yhteistyön pohjalta avautuvien hakujen ja ohjelmien rahoittamiseen (ERA-NET- ja ERA-NET+ -haut, artiklan 169-mukaiset ohjelmat ja muut yhteiset ohjelmat). Myös pohjoismaisen tutkimusalueen vahvistaminen osana eurooppalaista tutkimusaluetta edellyttää Akatemialta valintojen tekemistä. Akatemia pyrkii kansainväliseen ohjelmayhteistyöhön niin vahvojen perinteisten tiedemaiden kuin myös voimakkaassa nousussa olevien Euroopan ulkopuolisten maiden kanssa. Tutkimusohjelman kansainvälinen yhteistyö parantaa tutkimuksen laatua ja kilpailukykyä sekä lisää suomalaisen tutkimuksen ja tutkimusjärjestelmän kansainvälistä merkittävyyttä ja houkuttelevuutta.

Tutkimusohjelmissa pyritään pitkän aikavälin vaikuttavuuteen sekä tieteen ja yhteiskunnan vuorovaikutuksen lisäämiseen. Tämä edellyttää tehokasta tutkijoiden, rahoittajien ja tutkimustulosten hyödyntäjien välistä tiedonvaihtoa, verkottumista ja muuta yhteistyötä ohjelman elinkaaren kaikissa vaiheissa. Kansallisella ohjelmayhteistyöllä vahvistetaan koko tutkimus- ja innovaatiojärjestelmää.

Akatemia valmistelee ja toteuttaa tutkimusohjelmia yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten, Tekesin, ministeriöiden, säätiöiden kanssa. Akatemian roolina kansallisessa ohjelmayhteistyössä on edistää tutkimuksen laatua, uusiutuvuutta ja innovaatiopotentiaalin hyödyntämistä.

Suomen Akatemian esitys

Kansainvälinen ohjelmayhteistyö on tärkeää korkealaatuisen suomalaisen tutkimuksen sekä Suomen toimivan innovaatiojärjestelmän näkyvyyden lisäämiseksi. Suomen Akatemia esittää tutkimusohjelmiin varattua rahoitusta kasvatettavaksi. Tämä mahdollistaisi useampiin Suomen kannalta strategisesti tärkeisiin kansainvälisiin ohjelma-aloitteisiin osallistumisen. Lisämäärärahan tarve on esitetty kehittämissuunnitelmassa (liite 2).

Suunnitelma vuosien 2011–2014 tutkimusohjelmiksi

Suunnittelukauden alussa Akatemian hallitus päättää seuraavien, ohjelmien käynnistämisestä tai jatkohauista:

- Materiaalien ohjelmoitavuus (ohjelman valmisteleminen)
- Ilmastomuutos: vaikutukset ja hallinta (toisen haun rahoittaminen)
- Asumisen tulevaisuus (toisen haun rahoittaminen; ohjelman Japani-yhteistyöhaku toteutetaan vuonna 2010).
- Laskennallisten tieteiden tutkimusohjelma: malleja ja sovelluksia yhteiskuntatieteistä luonnontieteisiin (toisen haun rahoittaminen)
- Akvaattisten luonnonvarojen kestävä hallinta (ohjelman valmistelun käynnistäminen)

Tulevien vuosien tutkimusmäärärahojen kohdentamista koskevissa päätöksissä Akatemian hallitus ottaa huomioon toteutuneissa tutkimusohjelmissa rahoitettujen kärkihankkeiden tukemisen erityisesti lupaavilla ja pitkäjänteisyyttä edellyttävillä aloilla.

Varaudutaan rahoittamaan EU:n Joint Programming pilottihanketta 'The health challenge of an ageing European population: Fighting neurodegenerative diseases'.

Lisäksi Akatemian hallitus on tehnyt 11.3.2008 periaatepäätöksen varata vuosien 2012 - 2016 toimintasuunnitelmassaan yhteensä enintään 5 miljoonaa euroa Itämeren maiden ja Euroopan unionin yhteisen Artiklan 169 mukaan toteutettavan Itämeri-tutkimusohjelman rahoittamiseen.

Valtuutta varataan tutkimusohjelmille Suomen Akatemian määrärahojen kasvun mukaisesti. Tutkimusohjelmiin osoitettavasta rahoituksesta päätetään tutkimusmäärärahojen kohdentamista koskevissa päätöksissä Akatemian hallituksessa.

6.1.3 Huippuyksiköt

Luovat ja monipuoliset tutkimus- ja tutkijankoulutusympäristöt ovat välttämättömiä edellytyksiä kansainvälistä kärkeä tavoitteleville tutkijoille ja tutkimusryhmille.

Tällaiset ympäristöt tarjoavat erinomaisia mahdollisuuksia tieteellisten läpimurtojen saavuttamiseen mahdollistamalla yhteistyön ja epätavallisten lähestymistapojen käyttämisen tieteenalojen rajapinnoilla. Huippuyksikköohjelmien tavoitteet määritellään kansallisessa tutkimuksen huippuyksikköstrategiassa.

Suunnittelukaudella Akatemia toteuttaa tutkimuksen huippuyksikköohjelmia vuosille 2006–2011, 2008–2013 ja 2012 – 2017 kansallisen strategian linjausten mukaisesti. Osittain samanaikaisesti rahoituksessa on kaksi ohjelmaa, joissa on tällä hetkellä yhteensä noin 40 yksikköä. Vuonna 2009 julkistettiin kahden ensimmäisen huippuyksikköohjelman (2000 – 2005 ja 2002 – 2007) vaikuttavuusarviointi. Arvioinnin pohjalta linjataan vuonna 2009 kansallista huippuyksikköstrategiaa ottaen huomioon myös kansallisessa ja kansainvälisessä toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset ja niiden aiheuttamat vaateet, valtioneuvoston periaatepäätös julkisen tutkimusjärjestelmän rakenteellisesta kehittämisestä (2005), tiede- ja teknologianeuvoston ehdotukset liittyen strategisen huippuosaamisen keskittymiin (2006) ja kansallisen innovaatiojärjestelmän arviointi (2009).

Suomen Akatemian tavoitteena on edistää kansainvälistä huippuyksikköyhteistyötä sekä huippuyksiköiden yhteistyötä muiden korkeatasoisten ryhmien kanssa.

Rahoitus vuoden 2011 myöntämisvaltuudesta:

Huippuyksikköohjelman 2012–2017 ensimmäinen kolmivuotiskausi.

Suomen Akatemian esitys

Suomen Akatemia esittää, että huippuyksikköohjelmien toteuttamiseen kohdennettavia voimavaroja kasvatetaan nykyisestä. Lisämäärärahan tarve on esitetty kehittämissuunnitelmassa (liite 2).

Voimavarojen kasvattaminen mahdollistaisi post doc -vaiheen ja edistyneempien nuorten tutkijoiden vahvemman tukemisen, aktiivisen ja vaikuttavan rahoittajayhteistyön, osallistumisen eurooppalaiseen huippuyksikköpolitiikkaan ja yhteistyöhön, huippuyksikköyhteistyön kehittämisen sekä yhteistyön aloittamisen merkittävien tai nousevien tiedemaiden kanssa. Pohjoismaista yhteistyötä vahvistetaan edelleen ja rahoituksen lisääminen on välttämätöntä myös NordForskin käynnistämään huippuyksikköyhteistyöhön osallistumiselle.

6.2 Tutkijoiden rahoitus

Yksittäiselle tutkijalle myönnettävä rahoitus sisältää akatemiaprofessorien, akatemiatutkijoiden ja tutkijatohtorien palkkakustannukset. Tutkijatohtorirahoituksella edistetään lupaavimpien tutkijoiden pätevöitymistä ja itsenäistymistä. Akatemia näkee tärkeänä nimenomaan tohtorintutkinnon jälkeisen tutkijanuran kehittämisen. Akatemiatutkijarahoituksella edistetään tulevaisuuden huipuksi tähtäävien tutkijoiden uraa. Akatemiaprofessorirahoituksella taataan huippututkijoille edellytykset täyspainoisen tutkimustyön tekemiselle. Palkkakustannusten lisäksi kohdennettavat muut tutkimuskulut on sisällytetty kohtaan 6.1.

Suomen Akatemian esitys

Suomen Akatemia esittää, että akatemiatutkijoiden määrää lisätään nykyisestä 144:llä vuoteen 2014 mennessä.

6.3 Tutkimusympäristöt

6.3.1 Tutkimusinfrastruktuurit

Suomen Akatemia osallistuu kansallisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmisteluun ja toteutukseen, valmistelee oman tieteellisen tutkimuksen infrastruktuuripolitiikkansa, osallistuu kansainväliseen yhteistyöhön, jossa valmistellaan infrastruktuureja koskevia linjauksia ja suosituksia sekä valmistelee infrastruktuurihaun keskeisillä rahoittamillaan tieteellisen tutkimuksen aloilla. Akatemian tavoitteena on vähintään viisivuotinen infrastruktuurien rahoitusohjelma, jonka avulla Akatemia voi pitkäjänteisesti kehittää suomalaisten tutkimusympäristöjen tutkimusinfrastruktuureja, tukea suomalaisten tutkimusryhmien osallistumista kansainvälisiin infrastruktuureihin sekä vahvistaa rooliaan kansallisen ja eurooppalaisen tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmistelijana ja toteuttajana.

Suomen Akatemian esitys

Suomen Akatemia esittää, että infrastruktuurihaun toteuttamiseksi kohdennetaan voimavaroja 40 miljoonaa euroa vuonna 2011 ja 80 miljoonaa euroa/ vuosi vuosina 2012 - 2014.

6.3.2 Tutkijakoulut

Suomen Akatemia tukee kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkijakunnan kehittymistä, uusiutumista ja monipuolistumista sekä lisää tutkijanuran houkuttelevuutta. Akatemia kehittää tutkijanuraa yhteistyössä opetusministeriön ja yliopistojen kanssa tavoitteena tutkijakoulujen laadun parantaminen ja kansainvälistymisen edistäminen. Akatemia edistää tehokasta sisällöltään ja prosesseiltaan laadukasta tutkijankoulutusta tukemalla tutkijakoulujärjestelmän, tutkijakoulujen toiminnan ja kansainvälistämistavoitteiden saavuttamista. Suomen Akatemia käynnistää seuraavan tutkijakouluhaun, joka valmistellaan opetusministeriön ja yliopistojen kanssa.

Akatemia toteuttaa suunnittelukaudella tutkijakouluhaut, joissa osoitetaan opetusministeriön myöntämä tutkijakoulupaikkamäärä sekä Akatemian toimintamääräraha tutkijakoulujen toiminnan tukemiseksi.

6.3.3 FidiPro

FiDiPro -ohjelma tuo kansainvälisen ja joustavan elementin suomalaisen tietoyhteiskunnan vahvistamiseen. Ohjelma edistää yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimuksen laatua, kansainvälistymistä sekä niiden erikoistumista omille vahvuusalueilleen. FiDiPro -rahoitus tarjoaa myös erinomaisen mahdollisuuden tukea opetusministeriön tutkijakouluja sekä strategisen huippuosaamisen keskittymiä.

Opetusministeriön kehityksen mukainen rahoitustaso mahdollistaa kahden FiDiPro -haun toteuttamisen suunnittelukaudella.

Liite 1

Taulukko 1. Suomen Akatemian toimintasuunnitelmalaskema (päätöksentekovolyymi) opetusministeriön kehysten mukaan vuosille 2010 - 2014, 1000 €

Opetusministeriön kehys	Toiminta- suunnitelma 2009	Suunnitelma 2010	TTS 2011	TTS 2012	TTS 2013	TTS 2014
1. Valtuus (29.40.51 ja 53)	258 527.0	361 464.0	290 391.0	290 391.0	290 391.0	290 391.0
A. Akatemiaprofessorit ja Akatemiatutkijat Akatemiaprof. ja akatemiatutkijavirkamuutos 2010		90 000.0				
Ohjelmarahoitus	29 990.0	51 000.0	58 000.0	37 000.0	56 500.0	69 000.0
Huippuyksikköohjelmat	990.0	29 000.0	38 000.0	2 000.0	31 500.0	41 000.0
Tutkimusohjelmat	29 000.0	22 000.0	20 000.0	35 000.0	25 000.0	28 000.0
Strateginen rahoitus (ml. rahoituksen suunt.; strategisen huippuosaamisen keskittymät)	17 000.0	20 000.0	20 000.0	20 000.0	20 000.0	20 000.0
B. Tutkimushankerahoitus	133 937.0	144 164.0	119 091.0	163 091.0	120 591.0	131 091.0
C. Tutkijankoulutus	59 000.0	37 000.0	73 000.0	50 000.0	73 000.0	50 000.0
D. Kansainväliset yhteistyösopimukset	8 400.0	9 000.0	10 000.0	10 000.0	10 000.0	10 000.0
Kansainväliset rahoitusosuudet	3 400.0	2 500.0	2 500.0	2 500.0	2 500.0	2 500.0
E. Muu tutkimustuki	4 000.0	5 000.0	5 000.0	5 000.0	5 000.0	5 000.0
Hallintoviraston hankerahoitus	2 800.0	2 800.0	2 800.0	2 800.0	2 800.0	2 800.0
2. Valtuus (29.40.51 ja 53)						
F. Akatemiaprofessorit ja Akatemiatutkijat			22 020.0	18 226.7	22 699.7	30 422.6
Valtuus yhteensä (29.40.51 ja 53)	258 527.0	361 464.0	312 411.0	308 617.7	313 090.7	320 813.6
3. Rahoitusosuudet kv-järjestöille (29.40.66)*	15 826.4	15 193.0	16 800.0	17 000.0	17 200.0	17 400.0
4. Toimintamenot (29.40.01)	36 171.0	9 330.0				
Yhteensä pl. toimintamenot suunnittelukaudella	310 524.4	385 987.0	329 211.0	325 617.7	330 290.7	338 213.6

A. Akatemiaprof. ja akatemiatutkijavirkamuutos 2010 (Opetusministeriön esitys talousarviossa 2010)

B. Tutkimushankerahoitus: tutkimuslähtöinen hankerahoitus, varttuneet tutkijat, virkatutkijan tutkimuskulut, Finland Distinguished Professor Programme

C. Tutkijankoulutus: työelämässä olevien henkilöiden jatkokoulutus, tutkijatohtorin projektit, tutkijankoulutus ja tutkijoiden työskentely ulkomailla, tuki tutkijakouluille ja valtakunnalliset tutkijankoulutuskurssit

D. Kansainväliset yhteistyösopimukset: tutkijoiden kutsuminen Suomeen, tutkijoiden liikkuvuus ulkomaille, tutkijoiden liikkuvuus Suomeen, kansainväliset yhteisseminaarit, kahdenväliset yhteistyösopimukset

E. Muu tutkimustuki: tieteelliset seurat, tutkimusyhteistyön edistäminen, tutkijoiden liikkuvuus työelämässä

F. Uusien tehtävien kustannukset vuodesta 2011 alkaen (vuoden 2010 kustannustason mukaan)

Liite 2

Taulukko 1. Suomen Akatemian toimintasuunnitelmalaskema (päättösentekovolyymi) kehittämissuunnitelman mukaan vuosille 2010 - 2014, 1000 €

Kehittämissuunnitelma	Toiminta-suunnitelma 2009	Suunnitelma 2010	TTS 2011	TTS 2012	TTS 2013	TTS 2014
1. Valtuus (29.40.51 ja 53)	258 527.0	361 464.0	415 290.0	448 819.0	471 819.0	526 300.0
A. Akatemiaprofessorit ja Akatemiaturkijat Akatemiaprof. ja akatemiaturkijavirkamuutos 2010		90 000.0				
Ohjelmarahoitus	29 990.0	51 000.0	90 000.0	80 000.0	90 000.0	100 000.0
Huippuyksikköohjelmat	990.0	29 000.0	50 000.0	10 000.0	40 000.0	50 000.0
Tutkimusohjelmat	29 000.0	22 000.0	40 000.0	70 000.0	50 000.0	50 000.0
Infrastruktuuri-ohjelma			40 000.0	80 000.0	80 000.0	80 000.0
Strateginen rahoitus (ml. rahoituksen suunt.; strategisen huippuosaamisen keskittymät)	17 000.0	20 000.0	30 000.0	30 000.0	30 000.0	30 000.0
B. Tutkimushankerahoitus	133 937.0	144 164.0	161 990.0	188 519.0	178 519.0	246 000.0
C. Tutkijankoulutus	59 000.0	37 000.0	73 000.0	50 000.0	73 000.0	50 000.0
D. Kansainväliset yhteistyösopimukset	8 400.0	9 000.0	10 000.0	10 000.0	10 000.0	10 000.0
Kansainväliset rahoitusosuudet	3 400.0	2 500.0	2 500.0	2 500.0	2 500.0	2 500.0
E. Muu tutkimustuki	4 000.0	5 000.0	5 000.0	5 000.0	5 000.0	5 000.0
Hallintoviraston hankerahoitus	2 800.0	2 800.0	2 800.0	2 800.0	2 800.0	2 800.0
2. Valtuus (29.40.51 ja 53)						
F. Akatemiaprofessorit ja Akatemiaturkijat			36 589.8	34 151.8	33 542.4	37 877.0
Valtuus yhteensä (29.40.51 ja 53)	258 527.0	361 464.0	451 879.8	482 970.8	505 361.4	564 177.0
3. Rahoitusosuudet kv-järjestöille (29.40.66)*	15 826.4	16 534.0	16 800.0	27 000.0	27 200.0	27 400.0
4. Toimintamenot (29.40.01)	36 171.0	16 000.0	16 200.0	16 400.0	16 600.0	16 800.0
Yhteensä	310 524.4	393 998.0	484 879.8	526 370.8	549 161.4	608 377.0

*) vuodesta 2012 lähtien mom. 66:lle on budjetoitu 10 milj. euroa / vuosi infra-ohjelmista aiheutuvia jäsenmaksuja varten

A. Akatemiaprof. ja akatemiaturkijavirkamuutos 2010

B. Tutkimushankerahoitus: tutkimuslähtöinen hankerahoitus, varttuneet tutkijat, virkatutkijan tutkimuskulut, Finland Distinguished Professor Programme

C. Tutkijankoulutus: työelämässä olevien henkilöiden jatkokoulutus, tutkijatohtorin projektit, tutkijankoulutus ja tutkijoiden työskentely ulkomailta, tuki tutkijakouluille ja valtakunnalliset tutkijankoulutuskurssit

D. Kansainväliset yhteistyösopimukset: tutkijoiden kutsuminen Suomeen, tutkijoiden liikkuvuus ulkomaille, tutkijoiden liikkuvuus Suomeen, kansainväliset yhteisseminaarit, kahdenväliset yhteistyösopimukset

E. Muu Tutkimustuki: tieteelliset seurat, tutkimusyhteistyön edistäminen, tutkijoiden liikkuvuus työelämässä

F. Uusien tehtävien kustannukset vuodesta 2011 alkaen (vuoden 2010 kustannustason mukaan)

Taulukko 2. Aikaisempien vuosien valtuuksista aiheutuvat menot

	Varainkäyttö	Rahoituspäätökset					
	2002-2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Valtuus 2002	145 687.5						
Valtuus 2003	149 703.1						
Valtuus 2004	167 078.4	413.9					
Valtuus 2005	158 495.6	8 930.6	269.9				
Valtuus 2006	123 346.9	48 246.1	18 502.4	1 294.3	231.8		
Valtuus 2007	80 555.0	62 941.9	54 672.4	20 413.8	379.9	8.2	2.1
Valtuus 2008	13 954.2	73 376.0	68 972.5	62 083.6	23 537.2	1 598.0	160.8
Valtuus 2009		14 097.1	29 148.3	21 512.3	13 391.5	7 157.7	395.7
Yhteensä (1 000 €)	792 540.5	208 005.7	171 565.5	105 304.0	37 540.4	8 763.9	558.5

Taulukko 3. Vuoden 2010 talousarviossa Suomen Akatemialle osoitetusta valtuudesta aiheutuvat menot:

Valtuus 2010	Yhteensä	2010	2011	2012	2013	2014	2015
(1 000 €)	361 464.0	51 118.0	117 147.0	99 487.0	54 750.0	35 943.0	3 019.0

Taulukko 4. Suunnitelmakauden myöntämismenot aiheutuvat menot

	2011	2012	2013	2014
Valtuus 2011	45 188.0	158 157.9	135 563.9	67 782.0
Valtuus 2012		48 297.1	169 039.8	144 891.2
Valtuus 2013			50 536.1	176 876.5
Valtuus 2014				56 417.7
Yhteensä (1 000 €)	45 188.0	206 455.0	355 139.9	445 967.4

Taulukko 5. Suomen Akatemian suunnitelmakauden 2011 - 2014 kokonaismäärärahan tarve eri vuosien talousarvioissa (1 000 €)

	Kasvu (%)	Toim. suunn. 2009	TAE/Suunn. 2010	TTS 2011	TTS 2012	TTS 2013	TTS 2014
Valtuuden käytöstä aiheutuvat menot yhteensä		208 005.7	222 683.5	267 639.0	343 482.4	418 653.8	482 468.9
Valtuus 2002							
Valtuus 2003							
Valtuus 2004			413.9				
Valtuus 2005			8 930.6	269.9			
Valtuus 2006			48 246.1	18 502.4	1 294.3	231.8	
Valtuus 2007			62 941.9	54 672.4	20 413.8	379.9	8.2
Valtuus 2008			73 376.0	68 972.5	62 083.6	23 537.2	1 598.0
Valtuus 2009			14 097.1	29 148.3	21 512.3	13 391.5	7 157.7
Valtuus 2010				51 118.0	99 487.0	54 750.0	35 943.0
Valtuus 2011					45 188.0	158 157.9	135 563.9
Valtuus 2012						48 297.1	169 039.8
Valtuus 2013							50 536.1
Valtuus 2014							56 417.7
Tutkimusmäärärahat (mom. 294051 ja 294053)		228 441.0	268 129.0	267 639.0	343 482.4	418 653.8	482 468.9
Rahoitusosuudet kv-järjestöille (mom. 294066)		15 826.0	16 534.0	16 800.0	27 000.0	27 200.0	27 400.0
Suomen Akatemian toimintamenot (mom. 294001)		36 171.0	16 000.0	16 200.0	16 400.0	16 600.0	16 800.0
MÄÄRÄRAHAN TARVE YHTEENSÄ		280 438.0	300 663.0	300 639.0	386 882.4	462 453.8	526 668.9

Toiminnallista tuloksellisuutta, toiminnallista tehokkuutta, tuotoksia ja laadunhallintaa sekä henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittämistä koskevat indikaattorit.

TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

(I) Tutkimuksen laatu vahvistuu

Myöntöjen osuus tutkijalähtöisessä hankerahoituksessa (yleiset tutkimusmäärärahat)

- lkm:stä laskettuna, %

toteuma 2007	27	arvio 2009	27	arvio 2011	27	arvio 2012	27
toteuma 2008	28	arvio 2010	27				

- rahamäärästä laskettuna, %

toteuma 2007	21	arvio 2009	21	arvio 2011	21	arvio 2012	21
toteuma 2008	22	arvio 2010	21				

Kilpaillun tutkimusrahoituksen hakemusarvioinnin korkea taso ja riippumattomuus tutkijalähtöisessä hankerahoituksessa (yleiset tutkimusmäärärahat)

- ulkomaisten osuus kaikista käytetyistä asiantuntijoista, %

toteuma 2007	91	arvio 2009	91	arvio 2011	91	arvio 2012	91
toteuma 2008	95	arvio 2010	91				

Asiantuntijapaneelien lausuntojen arvosanjakaumat tutkijalähtöisessä hankerahoituksessa (yleiset tutkimusmäärärahat)

- kahden korkeimman arvosanan osuudet rahoitetuissa hakemuksissa, %

toteuma 2007	98	arvio 2009	96	arvio 2011	96	arvio 2012	97
toteuma 2008	99	arvio 2010	96				

(II) Tutkijanura kehittyy

Myöntöjen osuus tutkijanuraa edistävissä rahoitusmuodoissa

- akatemiatutkijat (myöntöjen osuus), lkm:stä laskettuna, %

toteuma 2007	12	arvio 2009	11	arvio 2011	12	arvio 2012	12
toteuma 2008	11	arvio 2010	12				

- tutkijatohtorin projekti (myöntöjen osuus), lkm:stä laskettuna, %

toteuma 2007	25	arvio 2009	26	arvio 2011	25	arvio 2012	25
toteuma 2008	26	arvio 2010	25				

Hakemusarvioinnin korkea taso ja riippumattomuus tutkijanuraa edistävässä hauissa (akatemiattutkijat ja tutkijatohtorin projekti)

- ulkomaisten arvioitsijoiden osuus kaikista käytetyistä asiantuntijoista (%)

toteuma 2007	91	arvio 2009	91	arvio 2011	91	arvio 2012	91
toteuma 2008	92	arvio 2010	91				

Tutkijaliikkuvuus Akatemian rahoittamissa hankkeissa (tutkijankoulutus ja tutkijoiden työskentely ulkomailla)

- tutkijoiden vierailukuukaudet ulkomailla, lkm

toteuma 2007	1 252	arvio 2009	1 300	arvio 2011	1 300	arvio 2012	1 300
toteuma 2008	1 103	arvio 2010	1 300				

(III)Tieteen asema ja näkyvyys vahvistuvat

Tieteen monipuolisuuden ja tason osoittaminen

- toteutetut tutkimusohjelmien loppuarvioinnit ja tutkimus- ja tieteenala-arvioinnit, lkm

toteuma 2007	5	arvio 2009	5	arvio 2011	6	arvio 2012	3
toteuma 2008	5	arvio 2010	3				

- Etsi Xpertti -palvelu, käyttäjien (toimittajien) määrä, käyntikertoja palvelussa

toteuma 2007	5 058	arvio 2009	4 000	arvio 2011	4 000	arvio 2012	4 000
toteuma 2008	3 112	arvio 2010	4 000				

- Tiedekilpailu Viksu, osanottajien lkm

toteuma 2007	176	arvio 2009	200	arvio 2011	200	arvio 2012	200
toteuma 2008	159	arvio 2010	200				

(IV)Strategiset kumppanuudet vahvistuvat

Yhteistyö kansallisten rahoittajien kanssa

- yhteisrahoitteiset, käynnissä olevat tutkimusohjelmat kotimaisten rahoittajien kanssa, lkm:stä laskettuna %

toteuma 2007	60	arvio 2009	57	arvio 2011	78	arvio 2012	78
toteuma 2008	57	arvio 2010	55				

Yhteistyö kv. rahoitusorganisaatioiden kanssa

- käynnissä olevat tutkimusohjelmat, joissa sopimuksiin perustuvaa kansainvälistä rahoitusyhteistyötä, lkm

toteuma 2007	4	arvio 2009	6	arvio 2011	11	arvio 2012	11
toteuma 2008	6	arvio 2010	11				

- käynnissä olevat EU-rahoitusohjelmat (ERA-Net), lkm

toteuma 2007	16	arvio 2009	16	arvio 2011	16	arvio 2012	16
toteuma 2008	16	arvio 2010	16				

- käynnissä oleva pohjoismainen rahoitusyhteistyö (NORIA-NET), lkm

toteuma 2007	0	arvio 2009	4	arvio 2011	6	arvio 2012	6
toteuma 2008	4	arvio 2010	6				

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Toiminnallista tehokkuutta kuvaavia tunnuslukuja

Rahoitustoiminnan kokonaiskäsitteilykustannusten osuus rahoituspääteistä, (%)

Rahoitusmuotoon käytetty kokonaiskäsitteilyaika euroina jaettuna rahoitusmuodon voimassa olevalla hankekannan euromäärällä kyseisenä vuonna.

Rahoitusmuodot	toteuma 2007	toteuma 2008	arvio 2009	arvio 2010	arvio 2011	arvio 2012
- tutkimusohjelmat	1,6	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
- huippuyksikköohjelmat	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
- tutkimusvirat	0,8	0,7	0,5	0,5	0,5	0,5
- yleinen tutkimusmääräraha	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
- tutkijatohtorin projekti	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
- tutkijakoulut *)	1,1	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3

*) sis. vuodesta 2008 tutkijakoulupaikkojen käsittelykustannuksia. Tutkijakoulupaikkojen rahoitus on yliopistojen toimintamenomomentilla.

Rahoitustoiminnan kokonaiskäsitteilykustannusten osuus hakemuksista (€)

Yksikkökustannukset euroa/hakemus. Rahoitusmuodon rahoituspäätöksiin käytetty työaika euroina jaettuna hakemusten määrällä (hakemusten määrässä käytetty kolmen vuoden keskiarvoja).

Rahoitusmuodot	toteuma 2007	toteuma 2008	arvio 2009	arvio 2010	arvio 2011	arvio 2012
- tutkimusohjelmat	2 308	3 186	3 000	3 000	3 000	3 000
- huippuyksikköohjelmat	*)	7 023	*)	6 000	6 000	*)
- tutkimusvirat	1 032	1 065	1 000	1 000	1 000	1 000
- yleinen tutkimusmääräraha	962	1 191	1 000	1 000	1 000	1 000
- tutkijatohtorin projekti	943	1 212	1 200	1 200	1 200	1 200
- tutkijakoulut **)	1 110	1 285	1 100	1 300	1 100	1 300

*) ei kohdistu huippuyksikköohjelmahakua

**) sis. vuodesta 2008 lähtien tutkijakoulupaikkojen käsitteilykustannuksia. Tutkijakoulupaikkojen rahoitus on yliopistojen toimintamomentilla.

Keskimääräinen myönnetty rahoitus (yleiset tutkimusmäärärahat)

toteuma 2007	269 500	arvio 2009	289 500	arvio 2011	500 000	arvio 2012	500 000
toteuma 2008	289 500	arvio 2010	500 000				

Tutkimushankkeiden keskimääräinen kesto (yleiset tutkimusmäärärahat)

toteuma 2007	3,7	arvio 2009	3,7	arvio 2011	4,5	arvio 2012	4,5
toteuma 2008	3,7	arvio 2010	4,5				

Vähintään 4-vuotisten tutkimushankkeiden osuus kaikista tutkimushankkeista, % (yleiset tutkimusmäärärahat)

toteuma 2007	69	arvio 2009	68	arvio 2011	80	arvio 2012	80
toteuma 2008	68	arvio 2010	80				

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Hallinnon laadun kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi ja arvioimiseksi Suomen Akatemiassa otetaan käyttöön laadunvarmistusjärjestelmä.

Tuotoksia ja laadunhallintaa kuvaavia tunnuslukuja**Tutkijantehtävät (akatemiaprofessorit) lkm**

toteuma 2007	40	arvio 2009	41	arvio 2011		arvio 2012	
toteuma 2008	40	arvio 2010	41				

Tutkijantehtävät (akatemiattutkijat) lkm

toteuma 2007	260	arvio 2009	280	arvio 2011		arvio 2012	
toteuma 2008	267	arvio 2010	280				

Tutkijatohtorin projektit, lkm

toteuma 2007	454	arvio 2009	490	arvio 2011	450	arvio 2012	450
toteuma 2008	490	arvio 2010	450				

Käsitellyt tutkimusrahoitushakemukset, lkm:

toteuma 2007	4 820	arvio 2009	4 228	arvio 2011	3 800	arvio 2012	3 800
toteuma 2008	4 228	arvio 2010	3 800				

Laadunvarmistusjärjestelmän kehittäminen

A) kehittämistyötä ei ole aloitettu B) kehittämistyö on aloitettu C) laadunvarmistusjärjestelmä on valmistunut D) laadunvarmistusjärjestelmä on otettu käyttöön

toteuma 2007	A	arvio 2009	B	arvio 2011	D	arvio 2012	D
toteuma 2008	B	arvio 2010	C				

HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN**Htv-tiedot**

toteuma 2007	158	arvio 2009	153	arvio 2011	146	arvio 2012	144
toteuma 2008	153	arvio 2010	150				

Työhyvinvointibarometri

toteuma 2007	3,6	arvio 2009	3,6	arvio 2011	3,7	arvio 2012	3,7
toteuma 2008	3,6	arvio 2010	3,6				

Sairauspäivien lkm/htv

toteuma 2007	8,1	arvio 2009	10,6	arvio 2011	8	arvio 2012	8
toteuma 2008	10,6	arvio 2010	8,5				

Koulutuspäivien lkm/htv

toteuma 2007	7,5	arvio 2009	6,5	arvio 2011	8	arvio 2012	8
toteuma 2008	6,5	arvio 2010	8				